

Nagroda Honorowa CARS 2019 – Wielki Orzeł – dla prof. dr. hab. Andrzeja Wróbla

Od 2012 roku przyznawana jest Nagroda CARS za wybitne osiągnięcia w nauce i praktyce ochrony konkurencji i regulacji sektorowej. W latach 2012–2014 była ona przyznawana tylko za osiągnięcia w zakresie ochrony konkurencji. Za osiągnięcia w zakresie regulacji sektorowej, głównie w sektorach infrastrukturalnych (transportu, energetyki, poczty i telekomunikacji) jest ona przyznawana od 2015 roku – co drugi rok naprzemiennie z nagrodą antymonopolową. „Regulamin Nagrody” oraz „Lista bazowa” i „Lista Uprawnionych” są każdorazowo publikowane na stronie internetowej CARS (www.cars.wz.uw.edu.pl/Nagrody).

W latach 2012–2017 Fundatorem Nagrody CARS był PKO Bank Polski.

W dniu 23 marca 2016 r. Kapituła Nagrody CARS ustanowiła Honorową Nagrodę CARS za całokształt osiągnięć naukowych i praktycznych w dziedzinie prawa i ekonomii ochrony konkurencji i regulacji sektorowej.

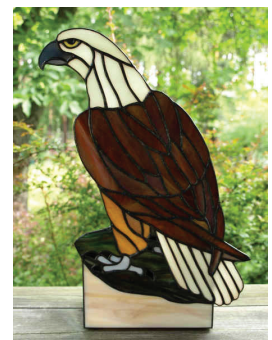
Pierwszą Honorową Nagrodę CARS (Wielką Sowę) otrzymał prof. dr hab. Stanisław Sołtysiński. W roku 2017 Nagroda Honorowa CARS (Wielka Sowa) została przyznana prof. Annie Fornalczyk, b. Prezes Urzędu Antymonopolowego.

W dniu 15 grudnia 2018 r. Kapituła Nagrody CARS przyznała Honorową Nagrodę CARS 2019 (Wielkiego Orła) panu prof. dr. hab. Andrzejowi Wróblowi – **Sędziemu Sądu Najwyższego**

– w latach 2011–2016 Sędziemu Trybunału Konstytucyjnego – za całokształt osiągnięć w sferze nauki i praktyki ochrony konkurencji i regulacji sektorowej. Przewodniczący Kapituły, Prof. dr hab. Tadeusz Skoczny, stwierdził, że Prof. Andrzej Wróbel wniósł ogromny i niepowtarzalny wkład w rozwój polskiego i europejskiego prawa ochrony konkurencji i regulacji sektorowych, w szczególności gdy w latach 2004–2011 oraz 2017–2018 orzekał w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych SN, rozpoznając skargi kasacyjne i zagadnienia prawne w sprawach z zakresu ochrony konkurencji oraz regulacji telekomunikacyjnej, energetycznej i kolejowej.

Uroczyste wręczenie Nagrody odbyło się w dniu 24 czerwca 2019 r. w trakcie konferencji naukowej zorganizowanej na Wydziale Zarządzania UW przez CARS i CBKE UW, poświęconej „Europejskiemu kodeksowi łączności elektronicznej – implementacji w prawie polskim”.

Na prośbę prof. Tadeusza Skocznego, w imieniu Kapituły Nagrody, laudację wygłosił członek Kapituły, Sędzia Sądu Najwyższego, prof. INP PAN dr hab. Dawid Miąsik. W rzeczywistości prof. Miąsik przygotował tę laudację w dwóch formach – wysoce poważnej oraz cudownie żartobliwej.

W tej pierwszej formie, prof. Miąsik stwierdził, że prof. Andrzej Wróbel orzekał w Sądzie Najwyższym 28 lat. W okresie tym, według stanu w systemie komputerowym Sądu Najwyższego na dzień wręczenia Nagrody, był sprawozdawcą w 2325 orzeczeniach, z tego 241 w sprawach z zakresu ochrony konkurencji, konsumentów i regulacji (na 1052 rozstrzygnięte przez Izbę), w tym w 101 wyrokach i uchwałach (na 370 wydanych przez Izbę). Zaznaczyć należy, że sprawami tymi Dostojny Laureat zajmował się w latach od roku 2004 (kiedy trafiały one do Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, z przerwą na rok 2005, gdy sprawy przekazano do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w celu rozpoznania apelacji od wyroków SOKiK) do roku 2011 (kiedy został wybrany na Sędziego Trybunału Konstytucyjnego) oraz w latach 2017–2018 (od powrotu do Sądu Najwyższego do przekazania tych spraw do właściwości innej jednostki organizacyjnej Sądu Najwyższego). Daje to bardzo dobry wynik ponad 25 spraw antymonopolowych i regulacyjnych rocznie (uzupełnianych o ok. 140 spraw ubezpieczeniowych i pracowniczych rocznie) – spraw zawsze skomplikowanych i obszernych, a przy tym prawie zawsze jednostkowych. Prof. Dawid Miąsik nadmienił, iż choć Pan Sędzia, jako łączący służbę sędziowską z działalnością naukową, nie publikował prac z zakresu ochrony konkurencji i regulacji, to już z samej części argumentacyjnej orzeczeń z jego udziałem w charakterze sprawozdawcy można byłoby skonstruować kilka monografii.

Jako sędzia sprawozdawca Laureat wniósł ogromny wkład w wyjaśnienie wielu kluczowych instytucji prawa antymonopolowego i regulacyjnego, tych z zakresu zarówno prawa materialnego, jak i prawa procesowego. W obszarze prawa konkurencji można przykładowo wymienić takie kwestie, jak: 1) istota poszczególnych nazwanych praktyk ograniczających konkurencję; 2) standard dowodowy przy weryfikacji przesłanek usprawiedliwienia praktyki ograniczającej konkurencję; 3) zasady wyznaczenia rynku właściwego; 4) pojęcie „przedsiębiorcy”; 5) krąg uczestników postępowania w sprawie porozumień ograniczających konkurencję; 6) bezprzedmiotowość postępowania antymonopolowego; 7) tzw. przedawnienie antymonopolowe. W obszarze prawa regulacyjnego na uwagę zasługują kwestie: 1) koncesji i odpowiedzialności za niewykonanie jej postanowień; 2) zasady zmian decyzji taryfowych; 3) status różnego rodzaju komunikatów regulatorów jako decyzji administracyjnych; 4) ochrona odbiorców energii; 5) uszczegółowienie obowiązków regulacyjnych. Dla ochrony zbiorowych interesów konsumentów istotne znaczenie miały wypowiedzi Sędziego dotyczące: 1) tzw. tożsamości klauzul abuzywnych; 2) reklamy ukrytej; 3) wzorca przeciętnego konsumenta; 4) zaniechania stosowania praktyki. Znaczną uwagę Sędzia Wróbel poświęcił także problematyce relacji między k.p.a. a postępowaniami szczególnymi, postępowaniem regulacyjnym a postępowaniem antymonopolowym, zasadom rozpoznawania spraw z zakresu ochrony konkurencji i regulacji, a przede wszystkim wpływowi uchybień proceduralnych na możliwość nakładania kar pieniężnych. Zasługą Sędziego jest też faktyczne „uwspólnotowienie” prawa konkurencji i regulacyjnego już nie w drodze posiłkowego stosowania standardu unijnego (jak miało to miejsce w okresie przedakcesyjnym), ale za pomocą mechanizmów stosowania prawa unijnego dostępnych sądowi krajowemu orzekającemu w sprawie unijnej.

Przede wszystkim jednak pan Sędzia Andrzej Wróbel w swojej działalności orzeczniczej starał się rozwiązywać problemy merytoryczne (ok 45% spraw przyjętych do rozpoznania). Dostarczał wskazówek działania sądom niższych instancji, organom i stronom, identyfikując linie orzecznicze, a w ich ramach szczegółowe argumenty zasługujące na poparcie i podtrzymanie przez Sąd Najwyższy w ramach zapewnienia jednolitości orzecznictwa. Dbał też o wyważenia różnych interesów, a w przypadku stwierdzenia wypaczenia intencji przyświecających określonej koncepcji interpretacyjnej niuansował linię orzeczniczą bądź „zarządzał zwrot przez rufę”. Co w przypadku sądowego liniowca mogło trochę potrwać.

Podsumowując tę krótką laudację, prof. Dawid Miąsik wspomniał, że aż prosi się o żartobliwe nawiązanie do nazwiska Dostojnego Laureata i wręczanej mu nagrody: *niby Wróbel, a taki z niego orzeł. Drogi Andrzeju – serdeczne gratulacje!* Kontynuując ten ostatni wątek zaprezentował zebrany członkom CARS oraz innym współpracownikom profesora Wróbla następujący uroczy wierszyk:

Dawid Miąsik

Orzeł wróbla nie pokona

Przy śniadaniu i kolacji myślę ciągle o laudacji,
co Sędziemu mam wygłosić zanim zacznie Orła nosić.
Wypisałem więc kazusy, które Sędzia łupać musi,
ale żadnej satysfakcji nie odniosłem z takiej akcji,
no bo co tu – będę szczery – mówią komu te numery?
A poza tym, widzę z bliska, rzecz to jednak oczywista:
kiedy wokół sygnatury, nie pomogą weny chmury,
zaś Profesor CARS-u szef limit czasu dał malutki.
Więc w rozterce pogrążony idę do mądrzejszej głowy,
Jak rozpocząć wystąpienie? Motyw: Wróbel z Orłem jest na scenie.
Na to rzecz mądra głowa takie o to cztery słowa:
„Orzeł wróbla nie pokona”.
Tak, to dobry jest początek, więc rozwijam dalej wątek:
Orzeł Wróbla nie pokona. Ten go trzyma dziś w swych szponach.
Jaki powód jest sukcesu? Mamy wyrok w sprawie interesu,
kilka też o aksjologii, którą cenil Sędzia Drogi.
Ważył cele monopolu, by nie doszło do ich karambolu
z dobrobytem konsumentów i rozwojem cud talentów.
Eksploatacje i wykluczenia sądził Sędzia bez patrzenia,
czy przesłanki są przedsądu zgotowane do osądu:
dworce, porty i paszporty, nieczystości wszelkie sorty.
Interchange zaś bankowe porozbijał o standardy nowe.
Prezes aż do dziś się kurczy, kiedy słyszy „Jajotwórcy!”
co to z rynkiem powiązani, na którym mieli być badani,
choć blokować nic nie chcieli, z nadużyciem problem mieli.

Kiedy o nagrodzie mowa, to Sędziego tęga głowa
regulację ukochała i styk z sądem wyjaśniała.
Dużo więc kodeksów różnych, świadectw pochodzenia próżnych,
zmian decyzji taryfowych, zwolnień z obowiązków komunikatowych,
zawarć umów odmówienia i terminy przedawnienia.
Z Unią Sędzia też był w zмовie, co się sankcją karną zowie.
Stąd pytania do Brukseli, o tych co by numer przenieść chcieli,
o decyzje z niestwierdzeniem oraz braki z tłumaczeniem.
Orzeł Wróbla nie pokona. Tyle przecież już dokonał.

Prof. dr hab. Tadeusz Skoczny
Dyrektor CARS